

Fővárosi Ítéltábla
mint másodfokú bíróság
2.Mpkf.35.080/2021/5.

A Fővárosi Ítéltábla mint másodfokú a dr. Rác Zoltán ügyvéd (kérelmező jogi képviselőjének címe) által képviselt **Kérelmező** (kérelmező címe) kérelmező által – a dr. Neszmélyi Zsolt kamarai jogtanácsos által képviselt **Kérelmezett** (kérelmezett címe) kérelmezett ellen sztrájk jogszerűségével és elégséges szolgáltatással kapcsolatos jogvitában a Fővárosi Törvényszék 13.Mpk.75.206/2021/20. sorszámú végzésével szemben a kérelmezett által 21. sorszámmon benyújtott fellebbezés, illetve 23. sorszámmon előterjesztett fellebbezés kiegészítés folytán – tárgyaláson kívül – meghozta az alábbi

végzést:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság végzését helybenhagyja.

A fellebbezési eljárás 9.000 (kilencezer) forint összegű illetékét a kérelmezett viseli.

A végzés ellen fellebbezésnek nincs helye.

Indokolás

Az elsőfokú bíróság végzése és az általa megállapított tényállás

[1] A Fővárosi Törvényszék a 13.Mpk.75.206/2021/2020. számú végzésével a kérelmező kérelmének helytadva megállapította, hogy a légiforgalmi irányító szakterületen 2021. július 15. napján 10 óra 00 perctől meghirdetett és minden nap 10 óra 00 perc és 15 óra 00 perc közötti időben zajló, határozatlan idejű sztrájk jogszerű.

Az elsőfokú bíróság a munkabeszüntetés idején a sztrájkkal érintett körben a még elégséges szolgáltatást a Irányítóközpont (a továbbiakban: Cég1) és a Cég2 (a továbbiakban: Cég2) légiforgalmi irányítói körében az alábbiak szerint határozta meg.

1. Teljeskörűen - vagyis a 2. és 3. pontban biztosított szolgáltatáson felül - biztosítják a kutató- mentő repülések, az állami repülések, katonai repülések, bajba jutott légijárművek, humanitárius célú repülések és vakcinaszállító légijárművek (Jármű1, Jármű2) léginavigációs kiszolgálását.

2. Az ACC munkahelyek tekintetében biztosítják óránként 46 légijármű teljeskörű léginavigációs kiszolgálását, valamint ezen felül a KFOR szektor kiszolgálását. A repülésbiztonság fenntartása érdekében a sztrájk időtartama alatt is változatlanul az ATS Kézikönyv rendelkezései szerint kell eljárni. Az ACC szektorok tekintetében, amennyiben az egy időben az adott légtérben tartózkodó, rádiókapcsolatot fenntartó gépek száma meghaladja az ATS Kézikönyv 3. számú mellékletében az adott szektorkonfigurációra meghatározott szektortelítettségi (occupancy) értéket, az ügyeletes supervisor köteles új szektort nyitni.

3. A TWR és APP munkahelyek tekintetében 50%-os kapacitást biztosítanak az érkező járművek vonatkozásában, az induló járműveket pedig teljeskörűen kiszolgálják.

[2] Az elsőfokú bíróság határozata indokolásában megállapította, hogy a kérelmezett a légiközlekedésről szóló 1995. évi XCVII. törvény 61/A. §-a alapján légiforgalmi irányító és repüléstájékoztató, illetve riasztó szolgálatot ellátó, a lakosságot alapvetően érintő tevékenységet végző gazdasági társaság.

[3] A kérelmezettnél hatályban lévő Kollektív Szerződés (a továbbiakban: KSz) 4. melléklet VI. pontja 2013. év óta változatlan szöveggel tartalmaz rendelkezéseket, a sztrájk esetére irányadó, még elégséges szolgáltatásról. E szerint a Cég1 és a Cég2 légiforgalmi irányítói még elégséges szolgáltatás során

1. Teljes körben biztosítják a kutató mentőrepülések, az állami repülések, katonai repülések, bajba jutott légijárművek, humanitárius célú repülések légi navigációs kiszolgálását.

2. Az ACC munkahelyek tekintetében óránként 46 légi jármű teljeskörű légi navigációs kiszolgálásához szükséges kapacitást biztosítanak.

3. A TVR és APP a munkahelyek tekintetében 50 %-os kapacitást biztosítanak.

[4] A felek között 2018. október 19-én bértárgyalások kezdődtek, a 2020-tól kezdődő ún. harmadik referencia periódusra (RP3) vonatkozóan és egyezség jött létre. 2019-ben kollektív munkaügyi jogvitára került sor, ekkor a kérelmező figyelmeztető sztrájkot is tartott. Ennek jogszerűségével kapcsolatban a kérelmezett által indított eljárásban a Fővárosi Törvényszék mint másodfokú bíróság a 8.Mpkf.690.061/2019/3. számú jogerős végzésével határozott. A kollektív munkaügyi jogvitát a felek végül megállapodással zárták. A 2019. évi munkaügyi jogvitát lezáró megállapodásban felek kitértek egyes munkáltatói kötelezettségvállalásokra, pl. a Complexity Tool-ra, továbbá a munkaegészségügyi szolgáltatások bevezetésére vonatkozó rendelkezésekre, amelyek azonban nem teljesültek. A 2020-ban kialakult járványhelyzet példátlan mértékű visszaesést okozott a légiforgalomban. A bérfejlesztésre vonatkozó tárgyalások 2020. márciusában a világjárvány okozta helyzet következtében megszakadtak. 2020. őszétől újra folytatódtak a felek közötti tárgyalások, 2021. május 28-án a kérelmező kollektív munkaügyi jogvitát kezdeményezett a Munka törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvény (a továbbiakban: Mt.) 291. §-a alapján. Az egyeztetés eredménytelen voltára tekintettel a kérelmező bejelentette, hogy 2021. július 15-

től, 10 óra 00 perctől határozatlan időre sztrájkba kíván lépni és 2021. június 4. napjára figyelmeztető sztrájkot is kilátásba helyezett, amelyet végül nem tartottak meg.

[5] A kérelmező által az egyeztető bizottság létrehozását kezdeményező beadványban felsorolt sztrájkkövetelések a következők voltak.

1. Követeljük a 2019-es kollektív munkaügyi vitát lezáró, Fáradtság Menedzsment Megállapodás 2019. december 31-én hatályát veszített pontjainak továbbfejlesztését, (így az adott időszakra vonatkozó ledolgozás számának csökkentése, rekreáció időtartamának növelése, éjszakai pihenőidő növelése, nyári időszakban kivehető szabadságok számának növelése) a közösen kitűzött célok mentén, valamint a munkaidő-beosztásra és beültetésre vonatkozó kondíciók határozatlan időre történő meghosszabbítását!
2. Követeljük a 2019-es kollektív munkaügyi vitát lezáró megállapodásban vállalt, de nem teljesített munkáltatói kötelezettségvállalások teljesítését, különösen például a Complexity Tool-ra és a magánegészségügyi ellátásra vonatkozóan!
3. Követeljük a légiforgalmi irányítói állomány munkaszerződéseinek egységesítését, különös tekintettel a légiforgalmi irányító oktatás tárgyában kötött megállapodásra, a hatályos megállapodásoknak és a korábbi gyakorlatnak megfelelő tartalommal és formátumban (szerződéskiegészítésként).
4. Követeljük az oktatói és szakértői óradíjak aktualizálását reálértéken a légiforgalmi irányító oktatás tárgyában kötött megállapodás megkötésének évéhez képest, valamint ezen óradíjak jövőbeni automatikus inflációkövetését.
5. Követeljük az érdekképviselő bevonását egy olyan létszámstratégia kidolgozásába, amely figyelembe veszi az iparág technológiai fejlődését, és realitásait.
6. Követeljük a 2021. január 1-jén munkahelyi gyakorlati képzésen (OJT) részt vevő irányító hallgatóknak a szakszolgálati engedély megszerzésekor a 0 éves szakszolgálati engedélyhez tartozó bér elszámolását 2021. január 1-jétől.
7. Követeljük az irányítói bértábla, a bértábla ugrás és a bértábla automatikus inflációkövető korrekciójának intézményét határozatlan idejű szerződésben rögzíteni.
8. 2020-as évre követeljük a bértábla 2019-es reálértéken tartását, a bértábla ugrást, a szociális hozzájárulási adó-csökkentés beépítését a jövedelmekbe a Kérelmezett többi munkavállalójához hasonlóan, valamint a 2020-as infláció elszámolását.
9. 2021-es évre követeljük a bértábla 2020-as inflációval történő emelését, a bértábla ugrást, valamint az egyes szakszolgálati évekre vonatkozó irányítói bérjövedelem 2019-es reálértéken tartását.
10. Követeljük az Irányítói Életpálya Programhoz kapcsolódó munkáltatói támogatások második forrásának költségalapba való beépítését a megszűnt 13%-os korkedvezményes nyugdíjjarulék mértékében.
11. Követeljük, hogy a munkáltató állapodjon meg az érdekképviselővel az RP3 (3. referenciaperiódus) 2022-24-es poszt pandémiás időszakra vonatkozó bérmegállapodás általános elveiről és szabályairól.

[6] A kérelmezett a 2021. május 31. napján közölt válaszlevelében jogellenesnek és rendeltetésellenesnek minősítette a meghirdetett sztrájkot, az elégséges szolgáltatásokat pedig nem találta kielégítőnek. Kifejtette, hogy a sztrájkkövetelések az egyeztetéshez képest újak és homályosak.

[7] Az elsőfokú bíróság a sztrájkról szóló 1989. évi VII. törvény (a továbbiakban: Sztrájkvtv.) 1.§, 2.§, 3.§ és 4.§-aira utalva kifejtette, hogy a perben nem volt vitatott, az alperesnél mely szakmai területet érinti a sztrájk. Konkrét kúriai határozatra hivatkozva kifejtette, hogy a sztrájk jogszerűségének megállapítására a tényleges munkabeszüntetés előtt is lehetőség van (Mfv.II.10.688/2007/2.). Megállapította, hogy a még elégséges szolgáltatásokkal kapcsolatos ajánlatok és a felek ehhez kapcsolódó érvelése világos és követhető volt, ezért csak szűk körben volt indokolt személyes meghallgatás az ellentmondások tisztázására.

[8] Az elsőfokú bíróság mindezek alapján az érdemi döntését a felek előadása és a csatolt okirati bizonyítékok alapján hozta meg. Kirekesztette a bizonyítékok köréből a kérelmezett által csatolt, az egyeztetésekről készült hangfelvételeket. Azok alapján ugyanis nem lehetett megállapítani, hogy a résztvevők közül ki, kinek a képviselőjében, milyen nyilatkozatot tett. A hangfelvétel becsatolására hiánypótlás keretében került sor és az azt megelőző tájékoztatásra figyelemmel, további hiánypótlásra a tartalom tisztázása érdekében az elsőfokú bíróság nem látott lehetőséget. Figyelembe vette azt is, hogy az értekezletek tartalma a jegyzőkönyvek alapján is rekonstruálható volt.

[9] Az elsőfokú bíróság elsődlegesen a sztrájk jogszerűsége kérdésében foglalt állást. Kifejtette, hogy a dolgozókat a gazdasági és szociális érdekeik biztosítására a Sztrájkvtv.-ben meghatározott feltételek szerint megilleti a sztrájk joga. A sztrájkot megalapozó érdek nem kizárólag a kedvezőbb munkafeltételekkel, illetőleg a foglalkoztatáshoz szorosan kapcsolódó kollektív igényekkel állhat kapcsolatban, mivel bármely, a munkavállalókat közvetlenül érintő gazdasági, szociálpolitikai vagy munkaügyi probléma is megalapozhatja a sztrájkot, figyelemmel a Nemzetközi Munkaügyi Szervezet (továbbiakban: ILO) Egyesülési Szabadság Bizottságának döntéseire, melyre a Kúria a sztrájkjog gyakorlásának egyes kérdéseiről szóló 1/2013. (IV.8.) KMK véleményében (továbbiakban: KMK vélemény) „ILO 368. elvi határozata”-ként utalt. Az elsőfokú bíróság a KMK vélemény alapján kifejtette, amennyiben a Sztrájkvtv. 1. § (1) bekezdésében meghatározott jogszerű munkavállalói érdekek fennállnak, a sztrájkjog gyakorlása valamely tiltó törvény rendelkezés hiányában jogszerűnek minősül, az egyebekben nem korlátozható alkotmányos alapjoga a munkavállalóknak. A sztrájk joga tehát a Sztrájkvtv.-ben taxatív módon meghatározott feltételek mentén korlátozható, vagyis ezek hiányában a sztrájk jogszerűnek minősül. Az elsőfokú bíróság arra is kitért, hogy a bírósági gyakorlat egységes abban, több sztrájkkövetelés esetén, amennyiben legalább egy követelés jogszerűnek minősül, abban az esetben a sztrájk is jogszerű (EBH2013.M.10, BH2011.76.). Mindezek alapján az elsőfokú bíróság alaptalannak találta a kérelmezett hivatkozását azzal összefüggésben, hogy a sztrájkkövetelések egységesen bírálандók el, ezért valamely sztrájkkövetelés jogszerűtlensége az egész sztrájk jogellenességét eredményezi.

[10] Az elsőfokú bíróság – erre irányuló jogszabályi rendelkezés hiányában - nem találta jogellenességet eredményező körülménynek, hogy a kérelmező új sztrájkköveteléseket terjesztett elő, amelyek a 2021. május 26-i előzetes egyeztetés során még nem voltak ismertek. A meghirdetett sztrájk időben kellően távoli volt a sztrájkkövetelések közlésének időpontjához képest és a munkáltatót a sztrájkkövetelések közlésekor kell olyan helyzetbe hozni, hogy dönteni tudjon az egyeztetési kötelezettségéről.

[11] A követelések kellően világos, egyértelmű voltát illetően megállapította az egységes bírósági gyakorlatra utalva, hogy csak a kellően konkrét, egyértelműen megfogalmazott sztrájkkövetelés alapozhatja meg a sztrájkot. A munkáltatónak ugyanis általánosságban nincs kötelezettsége egyeztetésbe bocsátkozni a kollektív partnerrel. Ebből következően legkésőbb a sztrájkkövetelések közlésekor tudomással kell bírnia arról, hogy milyen követelés képezi a sztrájk alapját és az alapján szükséges-e az egyeztetés lefolytatása (Mfv.II.10.116/2010/3., Mpk.X.10.017/2021/4., EBH2001.475). A követelések megfogalmazását illetően nem indokolt a túl szigorú értelmezés sem, tehát elégséges az összefoglaló megjelölés, amely alapján az egyeztető tárgyalások során lehet konkretizálni a követeléseket. Az elsőfokú bíróság annak sem látta akadályát, hogy az egyeztetés folyamatában a kezdeti követelések módosuljanak. Mindezeket figyelembe véve vizsgálta a felek által becsatolt okiratok, ennek részeként az egyeztető tárgyalások anyaga alapján az egyes sztrájkkövetelések jogszerűségét. Ennek során azt is értékelte, hogy az egyes követelések mennyire világosak, érthetőek és beazonosíthatóak, figyelemmel a felek közötti előzetes tárgyalásokra és a korábbi megállapodások tartalmára is.

[12] Az elsőfokú bíróság az első sztrájkkövetelést illetően azt állapította meg, hogy az nem volt kellően konkrét, ezért nem jogszerű. A 2019. évi FRM megállapodás továbbfejlesztése érdekében a felek már folytattak tárgyalásokat, amely a világjárvány miatt megszakadt. A sztrájkkövetelés megfogalmazásából azonban nem kellett világosan kiderülnie a kérelmezett számára, hogy a kérelmező milyen célszámok szerint kívánja továbbfejleszteni a megállapodást, közelebbről meg nem határozott célok mentén. Az elsőfokú bíróság nem találta alaposnak a kérelmezett azon érvelését, hogy a sztrájkkövetelés a KSZ szakterületi függelék 5. pontjában foglaltak megváltoztatására irányult volna, ezáltal a Sztrájkvtv. 3. § (1) bekezdés d) pontját is sértette. A KSZ. hivatkozott rendelkezése ugyanis csak a 12 havi munkaidőkeretről rendelkezik és a munkáltató egyoldalú jogosultságát határozza meg a kezdő időpont meghatározását illetően. A javaslat munkaidőbeosztással érintett részei egyáltalán nem érintették a munkáltató ezen jogosultságát. A kérelmezett nem hivatkozott arra, hogy a követelés az FRM megállapodásban foglaltak megváltoztatására irányulna, ezért ezt a kérdést az elsőfokú bíróság nem vizsgálhatta. Nem találta alaposnak továbbá azt az érvelést sem, hogy a kérelmező teljes felhatalmazást kívánt elérni a munkaidőbeosztáshoz kapcsolódóan a sztrájkra, mivel a követelések egyértelműen az FRM megállapodás e tárgykörei módosítására irányultak. A követelés tehát nem sértette a Sztrájkvtv. 1. § (3) bekezdését, de nem volt kellően konkrét, ezért az elsőfokú bíróság annak jogellenességét állapította meg.

[13] Az elsőfokú bíróság a második sztrájkkövetelést is hasonló okból nem találta jogszerűnek. Az nem volt kellően konkrét, mert a kérelmező csupán példálózó módon sorolta fel a Complexity Tool, illetve a magánegészségügyi szolgáltatás bevezetésének a hiányát, mint sztrájkcélt. Ebből a megfogalmazásból pedig nem derült ki, hogy a korábbi kollektív munkaügyi vitát lezáró megállapodásban vállalt munkáltatói kötelezettségek közül, melyek nem teljesítésével kapcsolatban van követelése a kérelmezőnek. A kérelmezett csupán állította, de nem igazolta, hogy a követelés tárgyában a felek között megállapodás jött létre, ezt a kérelmező nem erősítette meg az eljárás során. A Complexity Tool pontos mibenléte sem volt megállapítható a peranyag alapján, kizárólag az, hogy munkavégzést elősegítő eszköz, amely a munkavállalók szociális érdekkörét érintette. Az elsőfokú bíróság érvelése szerint a munkavállalók sztrájkot megalapozó gazdasági és szociális érdekeit tágan kell értelmezni, az nem szűkíthető le a munkavállalók foglalkoztatásának munkajogi feltételeire. Figyelemmel arra, hogy a felek eltérően nyilatkoztak arra, hogy az FRM megállapodás 5.2. és 5.4. rendelkezései hatályban vannak-e még, a kérelmezett észrevétele alapján nem látta bizonyítottnak az elsőfokú bíróság a Sztrájkvt. 3. § (1) bekezdés d) pontjának a megsértését. Kifejtette továbbá, hogy nem ütközik jogszabályi előírásba a munkáltató jövőbeli intézkedésére irányuló sztrájk sem.

[14] A harmadik sztrájkkövetelést illetően az elsőfokú bíróság alaptalannak találta a kérelmezett azon hivatkozását, hogy a konkrét munkaszerződések megváltoztatása iránt az érintett munkavállaló kezdeményezhet egyedi jogvitát. A szerződéses szabadság elvére figyelemmel ugyanis a felek megállapodásának körébe tartozó kérdésben bíróság előtt nem érvényesíthető igény. A kérelmező jogi képviselője nem tett a jogellenességet egyértelműen elismerő nyilatkozatot, ezért erre hivatkozva sem lehetett jogellenességet megállapítani. Ugyanakkor ezt a sztrájkkövetelést nem találta kellően konkrétnek az elsőfokú bíróság, mivel a megfogalmazásból nem derült ki, milyen szempontok alapján kívánja egységesíteni az érintett munkavállalók munkaszerződéseit, a megfogalmazásban használt "különös tekintettel,, fordulat kifejezetten nyitva hagyta a követeléssel érintett tárgykörök kérdését.

[15] A negyedik sztrájkkövetelést illetően az elsőfokú bíróság megállapította, hogy az, az oktatásra vonatkozó megállapodás 3.iii pontjában meghatározott óradíjakat érintette. A Sztrájkvt. 3. § (1) bekezdés d) pontja értelmezése kapcsán, utalva a bírói gyakorlatra (Mfv.II.10.408/1999/4.), megállapította, hogy a jogszabályi tilalom a kollektív szerződés kötésére jogosult szervezet és a munkáltató közötti megállapodásokra is vonatkozik. Erre tekintettel az oktatási óradíjak tárgyában a sztrájkkövetelés jogellenesnek minősült. A szakértői díjak vonatkozásában azonban a kérelmezett nem hivatkozott ilyen tárgyú kollektív megállapodásra. Az egyeztető bizottság június 4-i ülésén tett munkáltatói nyilatkozatból is az következett, hogy ismert volt a légiforgalmi irányítói szakértői szerződések óradíjaihoz kapcsolódó követelés célja. A sztrájkkövetelés ezen óradíjak reálértéken történő aktualizálásához kapcsolódott, az abban alkalmazott kifejezés is érthető, az a köznapi értelemben az inflációhoz történő igazítást jelenti. Az infláció kalkulációjának a kollektív megállapodásokban való meghatározása a felek között kialakult gyakorlat része volt, így e fogalom pontatlanságára, nem kellően konkrét voltára nem hivatkozhatott alappal a kérelmezett. A szakértői díjakra vonatkozó követelés tehát kellően konkrét volt, az nem érintette a felek korábbi megállapodását, ezért az nem minősült jogellenesnek.

[16] Az ötödik sztrájkkövetelés tekintetében a kérelmezett alaptalanul hivatkozott az egyeztetés során e tárgyban létrejött megállapodásra. A kérelmező ezt az eljárás során vitatta, a kérelmezett pedig nem csatolt ilyen tartalmú megállapodást. A június 4-i egyeztetés anyaga szerint a kérelmezett felhívására a kérelmező tett e tárgyban egy részletes és konkrét javaslatot, hogy miként kívánja megvalósítani a sztrájkkövetelésben meghatározott célt. Ugyanakkor a konkrét javaslat alapján nyilvánvaló volt, hogy az egyeztetésen elhangzottakhoz képest a sztrájkkövetelésben megfogalmazott cél túl általános és közhelyszerűen lett megfogalmazva. Az alapján nem volt elvárható, hogy a kérelmezett beazonosítsa, hogy milyen konkrét menetrend alapján kíván a kérelmező eljárni. A konkrét tervek sztrájkkövetelésben történő megfogalmazásának nem volt akadálya, ennek hiányában azonban a követelés nem tekinthető kellően konkrétnek, tehát az jogellenes volt.

[17] Az elsőfokú bíróság a hatodik sztrájkkövetelést jogszerűnek találta, mert a követelés konkrét módon lett megfogalmazva és a Sztrájkvtv. 3. § (1) bekezdés c) pontja megsértése sem volt megállapítható. A követelés megfogalmazása a felek közötti kommunikációban alkalmazott kifejezéseken alapult, amit alátámasztott a június 4-i egyeztetésről felvett jegyzőkönyv is. A követelésben megjelölt hallgatók egyéni szerződése ilyen díjazást nem tartalmazott, ezért ezzel kapcsolatban egyéni jogvitát nem tudnak kezdeményezni.

[18] A hetedik, nyolcadik és kilencedik sztrájkköveteléseket is jogszerűnek találta az elsőfokú bíróság. A felek között június 4-én zajlott egyeztetésre hivatkozva megállapította, hogy a bértábla fogalma alatt mindkét fél ugyanazt értette és ismert volt a felek közötti kommunikáció során a „bértáblaugrás” az „inflációkövetés” és a „reálértéken tartás” kifejezés is, amelyek a hétköznapi szóhasználatban is alkalmazott kifejezések. A jegyzőkönyv konkrétan utalást tartalmazott arra, hogy a bértábla ugrást a kérelmezetti delegáció képviselője is egyértelmű fogalomnak tekintette, amit alátámasztott a delegáció felvetése a sztrájkmoratóriumra vonatkozóan. Mindebből pedig az következett, hogy az ekként megfogalmazott sztrájkkövetelések kellően konkrétak voltak, amit nem befolyásolt a kérelmező helytelen hivatkozása.

[19] A tizedik sztrájkkövetelés nem az irányítói életpálya program 7.2. pontjában foglaltak megváltoztatására irányult, ezáltal nem sértette a Sztrájkvtv. 3. § (1) bekezdés d) pontjában foglaltakat. A követelés az Európai Bizottság által kijelölt független szerv által jóváhagyandó teljesítménytervbe való beépítésre vonatkozott, amely azonban élesen elvált az irányítói életpálya program tartalmától. Arra sem utalt semmi az eljárás anyagában, hogy az életpálya programban megjelölt személyi alapbér kapcsolódna a sztrájkkövetelésben megjelölt 13 %-os kordedvezményes járulékhöz. Így ezen érvelés alapján sem találta jogellenesnek a sztrájkkövetelést az elsőfokú bíróság. Kifejtette, nem volt jelentősége annak, hogy a konkrét követelés teljesítése a munkáltató döntési jogkörébe tartozik-e. A konkrét esetben irányadó döntéshozatali mechanizmus szerint a kérelmezett csak javaslattevési joggal rendelkezett. Ugyanakkor sztrájkkövetelés tárgya nem kizárólag a kollektív munkaügyi jogvita alanyai közötti vitás kérdés lehet. Elegendő, amennyiben fennállnak a munkavállalók gazdasági és szociális érdekeivel kapcsolatos feltételek. Mindezt alátámasztotta a KMK vélemény I. pontja, és több eseti döntés is (BH2011.76, Mfv.II.10.855/2011/4., Mpk.X.10.303/2019/4.). Mindezek ellenére az elsőfokú bíróság jogellenesnek találta a

konkrét sztrájkkövetelést, mert az sértette a Sztrájkvt. 3. § (1) bekezdés a) pontjában foglaltakat, mivel olyan követelést támasztott a kérelmezettel szemben, amelynek teljesítésére nem volt döntési kompetenciája, kizárólag javaslatot tehetett. A követelés tehát abban az esetben lehetett volna jogszerű, amennyiben csupán valamely javaslat megtételére kívánja rászorítani a kérelmezettet.

[20] A tizenegyedik sztrájkkövetelést sem találta kellően konkrétan az elsőfokú bíróság, mivel abban a kérelmező nem határozta meg közelebbről, hogy mit ért a bérmegállapodás általános elvei és szabályai alatt. A megfogalmazás általános jellegéből fakadó jogellenességre tekintettel nem találta relevánsnak az elsőfokú bíróság azt, hogy a felajánlott bérmegállapodást a kérelmező nem fogadta el. A követelés ugyanis nem erre, hanem az elvek meghatározására irányult. Egy ilyen jellegű követelés érvényesítését pedig a jogszabály nem zárja ki.

[21] Mindezek alapján az elsőfokú bíróság nem találta megállapíthatónak a sztrájk egészének jogszerűségét kizáró körülményt. Egyes sztrájkkövetelések jogszerűek voltak és ez megalapozta a sztrájk jogszerűségét. Az elsőfokú bíróság nem találta indokoltnak a kérelmezett károkozással kapcsolatos érvelésének és a kérelmező uniós kompenzációval kapcsolatos álláspontjának érdemi értékelését. Kifejtette, hogy a sztrájk szükségképpen hátránnyal, akár tetemes anyagi kárral is jár, hiszen ellenkező esetben nem fejthetné ki a presszionáló hatását. A nemzetközi gyakorlat is azt támasztja alá, hogy gazdasági megfontolások nem befolyásolhatják a sztrájk jogszerűségét.

[22] Az elsőfokú bíróság a sztrájk jogszerűségére tekintettel érdemben vizsgálta a még elégséges szolgáltatás mértékével kapcsolatos kérelmet is. Rámutatott, hogy a kérelmezett a lakosság számára alapvető közszolgáltatást nyújtó munkáltatónak minősül, ezért alkalmazandó a Sztrájkvt. 4. §-a. Az ágazatra vonatkozó törvényi szabályozás hiányában a feleknek kellett ebben a kérdésben egyeztetni, az egyeztetés azonban csak részben vezetett eredményre.

[23] Az elsőfokú bíróság a felek megállapodása hiányában a kérelmező kérelme alapján azt vizsgálta, hogy az elégséges szolgáltatásra vonatkozó ajánlat 2. pontja, továbbá a 2. és 3. pontja egymáshoz való viszonya alapján melyik fél ajánlata megalapozott. Ennek kapcsán rámutatott, hogy a még elégséges szolgáltatás mértékét a nemperes eljárás során a bíróság a felek ajánlatainak vizsgálata alapján határozza meg. Ennek során figyelembe kell venni a felek ajánlataiban meghatározott szakmai és egyéb szempontokat, továbbá a bírósági eljárást megelőző egyeztetéseken megtett nyilatkozatokat is. Az elsőfokú bíróság rámutatott, hogy a Sztrájkvt.-ben meghatározott rövid eljárásjogi határidő nem ad lehetőséget részletes bizonyítás lefolytatására, szakvélemény beszerzésére, tehát a bíróság a felek nyilatkozatai alapján tud dönteni az elégséges szolgáltatás mértékéről. Erre tekintettel a feleknek kell felelősséget vállalniuk végső ajánlatuk komolyságáért, annak alkalmazhatóságáért.

[24] Az elsőfokú bíróság nem tekintette alaposnak a kérelmezett nemzetközi jogesetekre történő hivatkozását (EUB C-341/05 Laval, továbbá C-438/05 Viking Line ügyek). E határozatok elvi tartalma a sztrájkjog gyakorlásához kapcsolódott, kifejtve, hogy az csak meghatározott szempontok szerint korlátozhatja az uniós alapszabadságok érvényesülését. A kérelmezett ezzel összefüggésben jogi érvelést nem fejtett ki, nem határozta meg, hogy a jelen jogvitában érintett sztrájk kinek, milyen alapszabadságát érinti, továbbá mindez miként kapcsolódik az alkalmasság, szükségesség, arányosság követelményéhez. Mindezek alapján a konkrét jogesetek részletes értékelését nem találta szükségesnek, csupán rögzítette, a két ügyben a munkáltatót megillető valamely alapszabadság került összeütközésbe a munkavállalók sztrájkhoz fűződő jogával. Ilyen tartalmú hivatkozás azonban jelen ügyben nem volt.

[25] Az elsőfokú bíróság szakértő bevonására a jelen jogvita keretei között nem látott lehetőséget, ezért néhány – általa lényegesnek tekintett - szempont mentén értékelte a felek nyilatkozatait és ebből következtetett az elégséges szolgáltatás mértékét meghatározó szakmai kérdésekre is.

[26] Az ILO ESZB gyakorlatára utalva kifejtette, hogy elégséges (vagyis minimális) az a szolgáltatás, amely megfelelő alternatívát jelent és amely révén elkerülhető a sztrájk teljes tilalma vagy lényeges korlátozása. Az elégséges szolgáltatással biztosítható a sztrájkhoz való jog, úgy, hogy a sztrájkkal érintett szolgáltatást igénybe vevők szükségletei is kielégítést nyerjenek, illetve az adott létesítmények biztonságosan és megszakítás nélkül működhessenek. Mindezekre tekintettel a sztrájkkal érintett munkáltató tevékenységét azon a szinten kell korlátozni, amely feltétlenül szükséges és ami mellett a normál életkörülmények nincsenek veszélyeztetve, továbbá a lakosság alapvető szükségletei biztosítva vannak. A szolgáltatás mértékének meghatározásakor arra is figyelemmel kell lenni, hogy az ne tegye hatástalanná magát a sztrájkot.

[27] Az elsőfokú bíróság a fentiekén túl lényeges szempontnak találta a légiközlekedés biztonságát is. A felek megegyezése alapján, az elégséges szolgáltatás 2. pontjának második két mondata alapján ezt a követelményt biztosítottnak tekintette és a megállapodás többi részénél ezt a szempontot nem találta indokoltnak értékelni. Kifejtette, hogy az elégséges szolgáltatás megállapításakor nem a munkáltató anyagi helyzetének a stabilitása a cél, kizárólag a szolgáltatást igénybe vevők szempontjait kell értékelni. A feleknek a konkrét sztrájkot megelőző egyeztetés során kell megállapodniuk a még elégséges szolgáltatások mértékéről. Ugyanakkor a KSz. alapján nem lehetett eltekinteni attól, hogy a felek 2013-ban megállapodtak a jövőbeni sztrájkok esetére a még elégséges szolgáltatás tárgyában, vagyis egyezsége jutottak abban a kérdésben, hogy szakmai szempontok alapján mi tekinthető a munkáltató által nyújtott közszolgáltatások jellegére tekintettel elégséges szolgáltatásnak. A feleknek azonban a 2013. óta megváltozott körülményekre tekintettel lehetőségük volt ettől eltérő megállapodást kötni, eltérő ajánlatot tenni.

[28] Az elsőfokú bíróság megállapította, hogy a kérelmező ajánlata igazodott a KSz.-ben meghatározott feltételekhez és bizonyos szempontból meg is haladta azt (vakcinaszállítás,

KFOR, nemzetközi kötelezettségek). Figyelembe vette azt, hogy a sztrájk napi 5 órás időtartamra lett meghirdetve, holott a KSz. alapján az sem kizárt, hogy folyamatosan, az abban meghatározott szolgáltatási szint alapján valósuljon meg az elégséges szolgáltatás. A kérelmező által meghirdetett sztrájk során a napi 5 órán felül a légiirányítók teljes szolgáltatást nyújtanak, ami mindenképpen tovább növeli a lakosság szükségleteinek kielégítését függetlenül attól, hogy a tervezett sztrájk a legforgalmasabb órákat érinti.

[29] A kérelmező ajánlatának szakmai megalapozottságát illetően releváns körülménynek találta az elsőfokú bíróság, hogy a kérelmezett azt 2013-ban és 2019-ben is elfogadta, vagyis szakmailag megalapozottnak minősítette. A kérelmezett magasabb szolgáltatási szintre vonatkozó ajánlatát abban az esetben lehetett volna elfogadni, amennyiben az szakmai érveket is tartalmazott volna, kifejtve, hogy jelen körülmények között mi teszi indokolttá a korábbi sztrájkok alkalmával elfogadott szolgáltatási szinthez képest többletszolgáltatás megállapítását.

[30] Az elsőfokú bíróság nem találta relevánsnak a kérelmező személyszállítási szolgáltatásokkal kapcsolatos érvelését, mert az arra jogszabályban előírt 50-66 %-os szolgáltatási szint nem értelmezhető az egyéb közlekedési szektorokra, különösen az eltérő lakossági igény miatt. Nem találta az ügy elbírálására kiható körülménynek azt sem, hogy a világjárvány következtében jelentősen lecsökkent és éppen éledező légiforgalomban várhatóan jelentős károkat okoz a sztrájk. A még elégséges szolgáltatás meghatározásakor ugyanis nem a munkáltatónak okozott kárra, hanem alapvetően a szolgáltatást igénybe vevők szempontjaira kell figyelemmel lenni, hiszen a sztrájk szükségszerűen károkozással jár.

[31] Az elsőfokú bíróság azt is kifejtette, hogy a jelenlegi légiforgalom még mindig jelentősen alacsonyabb a 2019. évihez képest, amikor a kérelmezett nyilatkozata szerint 6-7 ACC szektorral szolgált ki a forgalmat. A felek közötti június 3-i és június 8-i egyeztetés jegyzőkönyve szerint a kérelmezett akkor a 2. pontra vonatkozóan a maximális kapacitásszámra alapítva, ténylegesen 3-4 ACC szektor működtetését javasolta. Ez hozzávetőlegesen elegendő a június végi 10.00-15.00 óra közötti forgalom lebonyolításához. A kérelmező ajánlata ehhez képest a 46 gép és 2 szektor nyitása volt a június 8-i jegyzőkönyv szerint. Mindez a légiforgalom további növekedése esetén elképzelhető, hogy nem lesz elégséges, ugyanakkor a szolgáltatás szintjének meghatározását az alapvető szükségletekhez és nem a teljes szolgáltatási igényhez kell igazítani. A kérelmezett az éledező légiforgalom számára előidézett hátrány kapcsán semmilyen érvet nem közölt. Azt sem indokolta a 2013., majd a rendkívül magas forgalmi igényeket eredményező 2019. évhez képest jóval alacsonyabb forgalmi adatok mellett, miért emelkedett az alapvető szükségletek szintje. A felek a KSz.-ben egész évre azonos mértékben határozták meg az elégséges szolgáltatás mértékét a forgalom szezonális ingadozása ismeretében. A felek még a nyári csúcsideőszakra sem határoztak meg eltérő mértékeket.

[32] A bíróság amiatt is aggályosnak találta a még elégséges szolgáltatások körében a kérelmezett 2. ponthoz kapcsolódó ajánlatát, mert a szektorszám, mint a szolgáltatás mérőszáma, részben munkáltatói döntés függvénye, figyelemmel az ATS Kézikönyv

szabályaira és a forgalmi adatokra is. A szektorszámot a szakterület vezetője határozza meg, mely során azt is meghatározza, mikor kell új szektort nyitni. Ez a forgalmon túl a létszám függvénye is. Ugyanakkor ehhez képest egzaktabb megközelítés a szolgáltatási limit konkrét légijármű számhoz kötése, amivel egyébként a kérelmezett is egyetértett a KSz. megkötésekor. A 2. pont értelmezésében nem okozott értelmezési nehézséget, hogy az első két mondat járatszámról, a második szövegrész pedig szektorszámra vonatkozik, mivel az utóbbi rész az ATS Kézikönyv szabályai alapján, szükség szerint alkalmazandó, függetlenül attól, hogy enélkül hány légi jármű vagy szektor kiszolgálása zajlik.

[33] Az elsőfokú bíróság az ügy érdemére kiható jelentőségű szempontnak tekintette, hogy a még elégséges szolgáltatás szintjének meghatározása nem eredményezheti a sztrájkjog kiüresítését és azt, hogy emiatt a sztrájkoló munkavállalók elessenek a hatékony nyomásgyakorlás eszközétől. A felek nyilatkozatait értelmezve azt állapította meg, hogy a kérelmezett ajánlata lényegében a teljes forgalom kiszolgálásának biztosítására irányult. Az elsőfokú bíróság kifejtette, hogy a július 15. utáni forgalom mikénti alakulása nehezen meghatározható, hiszen július, augusztusban emelkedés várható, de a járványhelyzet drasztikus csökkentést is előidézhet. A sztrájk határozatlan időre szól, vagyis érintheti az alacsonyabb forgalommal járó őszi hónapokat is. Mindezekre tekintettel a teljes forgalomhoz igazodóan nem lehet meghatározni előre az elégséges szolgáltatások mértékét, ezért a kérelmezett ajánlata ebből a szempontból nem volt értékelhető.

[34] Az elsőfokú bíróság kifejtette, hogy a 2. és 3. pontban vállalt szolgáltatásokat külön-külön nevesíti a KSz., bővebb eligazítást azonban nem tartalmaz ezek egymáshoz viszonyát illetően. A felek eltérő álláspontot képviseltek az eljárás során, a KSz. megkötésekor azonban szakmailag azt tartották elfogadhatónak, hogy a KSz. szerinti minimális szolgáltatást mindkét területen, tehát az ACC és a TVR-APP területen is biztosítani kell. A felek nyilatkozatai alapján megállapítható volt, hogy a TVR-APP által ellenőrzött járatok kb. 25 %-a nem érinti az ACC szektort, amely utóbbi a város által ellenőrzött magas légtéren halad keresztül. Az ACC szektoron áthaladó gépek nem mindegyike száll le város 2-n vagy indul innen, a két halmaznak van metszeti része, de vannak különálló részei is. Az egyeztetési tárgyalások során a kérelmezett delegációja akként nyilatkozott, hogy a nem északi irányból érkező, illetve nem errefelé haladó járatok is átirányíthatóak oly módon, hogy ne érintsék az ACC szektort, amely a légiforgalom komolyabb átszervezésével és károkozással is járhat. A kérelmező értelmezése az elsőfokú bíróság álláspontja szerint, annak ellenére, hogy a munkáltatóra és a légiforgalomra hátrányos lehet és károkozással járhat, önmagában – értelemszerűen - nem zárja ki, hogy mindkét terület eleget tegyen a minimális szolgáltatásnak és a KSz. rendelkezéseivel is összhangban áll. A kérelmező a KSz. alapján azt ajánlotta, hogy biztosítja a kapacitást a 2. és 3. pont szerinti szolgáltatásokhoz. Ezt egyúttal az elégséges szolgáltatás keretében maximális szolgáltatásnak tekinti. Ugyanakkor a kapacitások kihasználtságáról való gondoskodás nem a sztrájk szervezője, hanem a légiforgalom tervezésében kompetens aktorok kompetenciájába tartozik. A kérelmezett csupán általánosságban hivatkozott a légiforgalom éledezésének szempontjaira, azonban nem támasztotta alá az érvelését azzal, hogy a lakosság alapvető szükségleteit mindez mennyiben érinti. A KSz.-ben semmi nem utalt arra, hogy a 3. pont szerinti járatok normál útvonaltervezési kondíciók mellett, egyúttal az ACC szektorokat is érintik, ezért azt a 2. pont szerinti kvótán felül kell érteni. Az elsőfokú bíróság álláspontja szerint amennyiben a kérelmezett álláspontjának megfelelően az ACC szektoron is keresztülhaladó járatokat

korlátlanul bővíteni kellene a 3. pont szerinti járatokkal, úgy az ACC szektorra vonatkozó 2. pont szerinti korlátozás jelentősen fellazulna, lényegében értelmét veszítené, hiszen a TVR-APP által ellenőrzött járatok 70 %-a általános tervezési kondíciók mellett az ACC szektoron haladna keresztül. Az elsőfokú bíróság érvelése szerint a légiközlekedés tervezésének kérdése, hogy egy járat az ACC szektort, a TWR-APP szektort vagy mindkettőt érint. A rendszerben tehát van bizonyos rugalmasság, ami segíthet abban, hogy a 2. és 3. pont alá tartozó minimum szolgáltatás érvényesüljön. Ugyanakkor erre a folyamatra kérelmezőnek - a kérelmezzel ellentétben - nincs semmilyen ráhatása.

[35] Az elsőfokú bíróság rámutatott továbbá, hogy a kérelmezett álláspontját cáfolja, hogy a figyelmeztető sztrájk kapcsán eltekintett volna attól, hogy a 2. pont szerinti vállalást a 3. pont szerinti mértéken felül kezeljék, amennyiben a kérelmező elfogadta volna a 2. pont egyéb részeire vonatkozó kérelmezetti ajánlatot. Mindezekre tekintettel a lakosság szükségleteit szem előtt tartva, az elsőfokú bíróság az elégséges szolgáltatások 2. és 3. pontjában meghatározottak egymáshoz való viszonya tekintetében is elfogadhatónak találta a kérelmező ajánlatát. Ezért annak megfelelően rendelkezett a még elégséges szolgáltatások mértékéről, a kérelmezetti ajánlat elfogadásának – összességében - nem látta alapos indokát.

A kérelmezett fellebbezése

[36] Az elsőfokú bíróság végzésével szemben a kérelmezett terjesztett elő fellebbezést, melyben elsődlegesen az elsőfokú végzés megváltoztatását és a 2021. július 15. napjától meghirdetett sztrájk jogellenességének megállapítását kérte, vagyis tartalma szerint az eljárást megindító kérelem elutasítását. A kérelmezett a még elégséges szolgáltatást az elsőfokú végzésben megállapítottaktól részben eltérően kérte megállapítani. Az 1. pontban foglaltakat a fellebbezése nem érintette, a 2. és 3. pontban foglaltakat pedig a következők szerint kérte megváltoztatni.

[37] „2. A távolkörzeti légiforgalmi irányítók az 1. és 3. ponttal érintett légijárművek kiszolgálásán túl, biztosítják légijárművek kiszolgálását a KFOR szektorban 100 %-ban, Magyarország légtérében pedig az ATS főosztályvezető által a NETWORK menedzser felé sztrájkkal nem érintett, azonos időszakra vonatkozóan puCéglált maximális szektorszám névleges kapacitása felének megfelelő mértékben. Amennyiben az így számított szektorszám törtszámot eredményezne, azt a következő egész számra kell felkerekíteni és a kiszolgáltató légijármű darabszámot ennek megfelelően kell meghatározni. A repülésbiztonság fenntartása érdekében a sztrájk időtartama alatt is változatlanul az ATS Kézikönyv rendelkezései szerint kell eljárni. Az ACC szektorok tekintetében, amennyiben az egy időben, az adott légtérben tartózkodó, rádiókapcsolatot fenntartó gépek száma meghaladja az ATS Kézikönyv 3. sz. mellékletében az adott szektor konfigurációra meghatározott szektortelítettség (occupancy) értéket, az ügyeletes supervisor köteles új szektort nyitni akkor is, ha ezzel a működő szektorok száma meghaladja a jelen pont alapján meghatározott szektorszámot. 3. A közeli körzeti és repülőtéri légiforgalmi irányítók az érkező légi járművek kiszolgálását az 1. ponttal érintett légijárművek kiszolgálásán felül, a teljes kapacitás 50 %-ának megfelelő kapacitás szerinti mértékig, az induló járatok esetében pedig teljeskörűen biztosítják.”

[38] A kérelmezett kifejtette, az elsőfokú bíróság tévesen tekintette a sztrájkot jogszerűnek, mivel a kérelmező rendeltetésellenesen, a sztrájk jogával visszaélve gyakorolta azt. A követelések között az elsőfokú bíróság által megállapítottan több jogellenes sztrájkkövetelés is szerepelt. Ezzel a ténnyel a jogi képviselővel eljáró kérelmezőnek tisztában kellett lennie, tehát célzatosan visszaélt a sztrájkjog gyakorlásával. A kérelmezett álláspontja szerint a Sztrájkvt. 1. § (3) bekezdése és 3. § (1) bekezdése alkalmazásával a sztrájkot teljes egészében, összességében kellett vizsgálni, figyelemmel arra is, hogy jelen ügyben a sztrájkkövetelések döntő többsége jogellenesnek minősült. A sztrájkkövetelések jogellenesége érvelése szerint, a sztrájk jogellenességét eredményezi, mert ebben a kérdésben kizárólag egységes döntés hozható. Eltérő értelmezés a Sztrájkvt.-el ellentétes következtetésre vezet, hiszen elegendő lenne több jogellenes követelés mellett csupán egy jogszerű igény előterjesztése ahhoz, hogy a sztrájk által kiváltott károkozás és a munkáltató kényszerítése megvalósuljon. Mindezekre tekintettel „csomagban” kell kezelni az összes követelést, hiszen azokról a sztrájk kezdeményezője egységesen tárgyal a munkáltatóval. Álláspontja szerint ezt az értelmezést támasztja alá a KMK vélemény is, hiszen abból is az következik, amennyiben a sztrájkot a Sztrájkvt. tiltja, az jogellenesnek minősül. Az elsőfokú bíróság ettől eltérő – fordított - értelmezése nem megengedhető, mivel nem áll fenn a sztrájk egészének jogszerűségét megalapozó körülmény. Az elsőfokú bíróság értelmezése az Alaptörvény XVII. Cikk (2) bekezdésével, továbbá 28. Cikk és a B.) Cikk (1) bekezdésével ellentétes eredményre vezet, mivel a sztrájk kizárólag az Alaptörvényben meghatározott célnak megfelelően gyakorolható.

[39] A konkrét sztrájkköveteléseket illetően a kérelmezett a fellebbezésében megjelölt indokok alapján is kérte a követelések jogellenességének megállapítását. Az első követelés tekintetében az elsőfokú bíróság által megállapított indokon felül arra hivatkozott, hogy a kérelmező az FRM megállapodás hatályon kívül helyezett pontjainak továbbfejlesztésére való hivatkozással tulajdonképpen egy „bianco” felhatalmazást kívánt magának szerezni annak érdekében, hogy a munkaidőbeosztáshoz kapcsolódó bármilyen tárgykörben, függetlenül a követelés jogszerűségétől, sztrájkot gyakoroljon. Ez a sztrájkkal való visszaélést valósította meg, amelynek célja a KSz.-ben biztosított munkaidőkeret munkáltató általi kihasználásának korlátozása, ami ellentétes volt a Sztrájkvt. 3. § (1) bekezdés d) pontjával. A második sztrájkkövetelés tekintetében annak idő előtti voltára hivatkozott az Európai Bizottság 2021. október 1. napjára várható döntésére figyelemmel, melyre tekintettel szintén a Sztrájkvt. 3. § (1) bekezdés d) pontja megsértése megállapítható volt. A harmadik sztrájkkövetelés tekintetében a Sztrájkvt. 3. § (1) bekezdés c) pontja megsértését állította, fenntartva, hogy az érintett munkavállalók közvetlenül fordulhatnak bírósághoz az oktatással kapcsolatos megállapodás megváltoztatása iránt, amennyiben jogsérelem éri őket. A negyedik sztrájkkövetelés kapcsán arra hivatkozott, hogy a kérelmező egy követelésben terjesztette elő az oktatói és szakértői díjakkal kapcsolatos követelését, azonos számítási metodikát alkalmazva, tehát egységesen kell elbírálni ezt a követelést, ami erre tekintettel a Sztrájkvt. 3. § (1) bekezdés d) pontjába ütközött. A hatodik sztrájkkövetelés tekintetében kifejtette, hogy a kérelmezettnek nem áll fenn elszámolási kötelezettsége az érintett munkavállalók vonatkozásában, ezért a Sztrájkvt. 3. § (1) bekezdés c) pontja megsértése megvalósult. A sztrájkkövetelések 7., 8., 9. pontjait illetően kifejtette, hogy a kérelmező abban az esetben járt volna el jogszerűen, ha megjelöli, pontosan mit ért a bértábla, a bértáblaugrás, az infláció és a reálértéken tartás fogalmak alatt. A korábbi megállapodás

ugyanis nem jelentett evidenciát jelen sztrájk esetében. A 8. pontnál szociális hozzájárulási adócsökkentés beépítés nem történt, ez a követelés tehát nem értelmezhető intézkedésre irányult. A 10. követelés jogellenes amiatt is, mert az Életpálya programhoz kapcsolódó megállapodás megváltoztatására irányult, tehát a Sztrájkvt. 3. § (1) bekezdés d) pontjával ellentétes. A követelés a költségalapot is érintette volna, amit a kérelmező sem cáfolt a 2021. július 1-jei észrevételében. Ebből is egyértelmű volt a követelés mibenléte.

[40] A még elégséges szolgáltatást illetően a kérelmezett kifejtette, hogy az elsőfokú bíróság helyesen hivatkozott a KSz.-ben rögzített megállapodás jelentőségére, mégis helytelen következtetéseket vont le és annak „érvénytelen” rendelkezéseit tekintette kiindulási alapnak. Mindez ellentétes volt a Sztrájkvt. 4. § (3) bekezdésével. A KSz. egy 2013. évi konkrét sztrájkra vonatkozott, ezért az nem képezhetett egy későbbi sztrájkban nyújtandó még elégséges szolgáltatás megállapításának alapját, vagy viszonyítási alapot. A kérdéses időszakban egy alkalommal került sor sztrájkra, de akkor is vitatott volt az elégséges szolgáltatás kérdése. Előre egyeztetett módon, olyan időszakban (éjjeli időpontban) került sor a szolidaritási sztrájk lefolytatására, amikor az kárt nem okozott a kérelmezett számára. Az elsőfokú bíróság tévesen állapította meg, hogy a kérelmezett szakmai alapon egyetértett 2013-ban és 2019-ben, a még elégséges szolgáltatással kapcsolatos állásponttal. Szükséges lett volna, hogy az elsőfokú bíróság az ennek során hozott határozatok tartalmát, az abban megállapított tényállást is figyelembe vegye. Az elsőfokú bíróság tévesen a meg sem tartott figyelmeztető sztrájk vonatkozásában a június 2-án, 3-án elhangzottakat vette alapul. Nem vette figyelembe azt a kérelmezetti érvet, hogy a koronavírus járvány okozta súlyos korlátozások lassú feloldása miatt a lakosságot a sztrájk sokkal súlyosabban érinti, mint a világjárványt megelőzően. Az elsőfokú bíróság nem megalapozott megállapításokat tett a 3-4. ACC szektor működtetése kapcsán, azzal, hogy az hozzávetőlegesen elegendő a június végi 10.00-15.00 óra közötti forgalom bonyolításához. Az occupancy érték jelenleg alacsonyabb a 2019-es szintnél, ezért óránként kevesebb légitárművet lehet kiszolgálni, mint 2019-ben. Az ATS Kézikönyv alapján a repülésbiztonsági szempontok messzemenő figyelembevételével az occupancy értékek sztrájk idejére történő önkényes megváltoztatása, akár a kérelmezett, akár a légiközlekedési hatóság részéről büntetőjogi kategóriába tartozó magatartást eredményez.

[41] Az elsőfokú bíróság alaptalanul hivatkozott arra, hogy a kérelmezett által meghatározott elégséges szolgáltatás szintje már ellehetetleníti a sztrájkot. Az egyes szektorok kapacitása ugyanis nem adható össze, ezt az elsőfokú bíróság figyelmen kívül hagyta és alaptalanul állapította meg, hogy a kérelmezett ajánlata nagyjából a teljes forgalom kiszolgálására irányult. Ilyen nyilatkozatot sem a kérelmező, sem a kérelmezett nem tett az eljárás során. Az egyeztető bizottság június 8-i ülésén a 10.00 és 20.00 óra között működtetett szektorszámmal kapcsolatban a 6.,7-es szám hangzott el. Az pedig nem releváns, hogy a csúcsidőszakra egy másik időpontban megtett ajánlat, hogyan viszonyul az ajánlattétel időpontjának forgalmi viszonyaihoz.

[42] Az elsőfokú bíróság tévesen tényként kezelte azt az elméleti lehetőséget, hogy a nem északi irányból érkező, illetve erre haladó járatok átirányíthatók úgy, hogy ne érintsék az ACC szektorokat. Mindezzel a Sztrájkvt. 4. § (3) bekezdésébe ütköző következtetéseket tett. Ennek gyakorlati megvalósulására ugyanis nincs reális esély, mert ezt a légitársaságok jellemzően nem fogadják el és ezáltal az érintett utasok is jelentős érdeksérelmet szenvednek

el. A kérelmező a 2021. június 4-re tervezett, vagyis a júliusnál még jelentősen alacsonyabb forgalom mellett a figyelmeztető sztrájk vonatkozásában elfogadta, hogy az ACC területén óránként 46 légi jármű esetén a le- és felszálló légi járművek a 46 légi járműbe nem számítanak be. A kérelmező képviselője az egyeztető megbeszélés során is így nyilatkozott, miszerint az elégséges szolgáltatás részeként a 46 légi jármű fölött az ACC szektorban biztosítják a le- és felszálló gépek kiszolgálását. Az elsőfokú bíróság tehát abban az esetben járt volna el következetesen, ha kiindulópontként és hivatkozási alapként a felek korábbi egyeztetéseit figyelembe veszi és a 2. és 3. pont relációja kérdésében az óránként 46 légi jármű elfogadása mellett megállapítja, hogy a 3. pont szerinti le- és felszálló légi járművek nem számítanak be az ACC területén az óránként 46 légi járműbe, figyelemmel arra is, hogy az alacsonyabb forgalom mellett a 2021. június 2-i egyeztetés során a kérelmező ezt elfogadta, vagyis azzal szakmai szempontból bizonyítottan egyetértett.

[43] A kérelmezett másodlagosan az elsőfokú végzés hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróság új eljárásra és új határozat hozatalára történő utasítását kérte, a még elégséges szolgáltatás tárgyában lefolytatott hiányos bizonyításra tekintettel. Álláspontja szerint a Pp. 300. § (1) bekezdése megsértésével a szükséges szakértelem hiányában hozott döntést az elsőfokú bíróság és foglalt állást szakkérdésben. Érvelése szerint a Sztrájkvt.-ben meghatározott határidők nem eredményezhetik a Pp. szakértői bizonyítással kapcsolatos szabályainak a megsértését. Mindezekre tekintettel a KMK vélemény II/3. pontját is jogszabállyal ellentétesnek találta, mivel a szakértelemmel nem rendelkező bíróságra hárítja a szakkérdéssel összefüggő döntéshozatal terhét és felelősségét. Az Alaptörvényben deklarált jogállamiság követelményére is figyelemmel, a Sztrájkvt.-ben meghatározott határidőket kizárólag úgy lehetett értelmezni, hogy a szükséges szakértői bizonyítást lefolytatja a bíróság. Az elsőfokú bíróság helyesen állapította meg, hogy a KSz.-ben foglalt megállapodást nem lehet a jelen sztrájkra vonatkozó megállapodásnak tekinteni. Ennek ellenére mégis ennek tulajdonított jelentőséget és ezt az álláspontját előzetesen nem közölte a felekkel, ezért a kérelmezett az ezzel kapcsolatos érveit nem tudta előadni.

[44] A szabad mozgáshoz való jogot, az áruk és szolgáltatások szabad áramlását korlátozni kívánó kérelmezőnek kellett volna bizonyítania, hogy a sztrájk nem sértette az EU működéséről szóló szerződésben meghatározott legitim célokat és azt, hogy a fenti jogok korlátozása nem lépi túl a szükséges mértéket, az arányban áll az elérni kívánt céllal, hiszen kb. 250 fő sztrájkja naponta több 10.000 ember alapszabadságát korlátozza. Rámutatott továbbá, hogy a Viking és Laval ügyekre nem a munkáltatói, hanem a lakosság alapszabadságával kapcsolatos érdeksérelem kapcsán hivatkozott, hiszen az alapszabadsághoz képest a sztrájkjog egy második generációs alapjog, tehát az alapjogok között is fennáll egy hierarchia.

[45] A kérelmezett kifejtette, hogy az elsőfokú bíróság jogellenesen rekesztette ki a bizonyítékok közül az egyeztetésekről csatolt hangfelvételeket, mivel az írásbeli jegyzőkönyvek alapján a hangfelvételek tartalma egyértelműen beazonosítható. Nem biztosított továbbá lehetőséget a kérelmezett számára, hogy a kérelmező 2021. július 1-jei beadványában foglaltakra észrevételeket terjesszen elő.

A kérelmező észrevétele

[46] A kérelmező a fellebbezésre előterjesztett észrevételében az elsőfokú bíróság végzésének helybenhagyását kérte. Kifejtette, hogy a kérelmezett fellebbezése alapján nincs alapos indok sem az elsőfokú határozat megváltoztatására, sem annak hatályon kívül helyezésére.

[47] Kifejtette, hogy a kérelmezett a fellebbezésében alaptalanul kérte a szakértő kirendelését és ezzel összefüggésben tévesen tekintette a KMK véleményen alapuló bírósági gyakorlatot jogszabálysértőnek. Ezt az érvelést a Pp. 373. § (2) bekezdése alapján elsősorban azért nem lehetett figyelembe venni, mert ilyen tartalmú észrevételt a kérelmezett az elsőfokú eljárás során nem terjesztett elő, ezért arra a fellebbezésben sem hivatkozhatott. A KMK véleményt helyesen alkalmazta az elsőfokú bíróság. A Kúria abban részletesen kifejtette, hogy a jelen nemperes eljárásban szakvélemény beszerzésére, ezzel összefüggő időigényes és részletes bizonyítás lefolytatására miért nincs lehetőség.

[48] Elsőfokú eljárás során tett nyilatkozat hiányában nem találta indokoltnak az Európai Unió működéséről szóló szerződéssel kapcsolatos fellebbezési érvelés érdemi értékelését sem a Pp. 373. § (2) bekezdése alapján. Tévesen hivatkozott továbbá a kérelmezett arra, hogy a sztrájkot kezdeményező félnek kellett bizonyítani, hogy az Európai Unió működéséről szóló szerződéssel összeegyeztethető legitim célt kívánt elérni.

[49] A repülésbiztonsági kockázat kérdése szintén nem volt vizsgálható az elégséges szolgáltatás körében továbbá, a kérelmezett felelősség biztosításának következményei sem, mivel ezekre sem hivatkozott az elsőfokú eljárás során. Ugyanakkor ezen körülményeknek jelentősége sem volt a sztrájk jogszerűsége és a még elégséges szolgáltatás vizsgálata szempontjából. A kérelmezett tévesen hivatkozott a nyilatkozattétel lehetőségének hiányára, mivel az elsőfokú bíróság részletesen nyilatkozott a feleket és ez alapján a kérelmező 2021. június 21-én módosított ajánlatában elfogadta a kérelmezett javaslatát. Az elsőfokú bíróság ennek alapján hozott határozatot. A fellebbezésben megjelölt nemzetközi szerződésekre sem hivatkozott a kérelmezett az elsőfokú eljárásban.

[50] A hangfelvételek bizonyítékként történő felhasználását is jogszerűen utasította el az elsőfokú bíróság és határozata indokolásában részletes és alapos indokát adta ennek. 2021. július 2-án a bíróság online meghallgatást tartott, ezzel lehetővé téve a felek számára a nyilatkozattételt. Egy újabb írásbeli nyilatkozatra határidő biztosítása az eljárás indokolatlan elhúzódását eredményezte volna.

[51] A kérelmezett nem adott elő olyan indokokat a fellebbezésében, amelyek az elsőfokú határozat hatályon kívül helyezését megalapozhatják. Annak megváltoztatására sem volt lehetőség, mivel az elsőfokú bíróság a tényállást teljeskörűen feltárta, helyesen állapította meg és abból megfelelő jogi következtetéseket levonva megalapozottan állapította meg a sztrájk jogszerűségét és a még elégséges szolgáltatások terjedelmét.

[52] A kérelmező abszurdnak találta azt az érvelést, hogy a sztrájk jogával visszaél amiatt, mert a sztrájkkövetelések közül több jogellenesnek bizonyult. A második sztrájkkövetelést illetően a kérelmezett fellebbezésében arra hivatkozott, hogy „újra” kiemeli az érvelését, holott az elsőfokú eljárás során nem hivatkozott a 2020/1627/EU végrehajtási rendeletre, illetve a 2019/317/EU végrehajtási rendeletre és a követelés időelőtti voltára sem. A hatodik sztrájkkövetelés tekintetében a fellebbezés nem volt alapos, az elszámolási kötelezettségre vonatkozóan az elsőfokú bíróság részletes érvelést fejtett ki határozata [70] bekezdésében. A nyolcadik sztrájkkövetelés kapcsán is helytálló megállapításokat tett az elsőfokú bíróság és helyesen állapította meg, hogy az e pontban meghatározott követelések kellően konkrétak voltak, amelyet nem befolyásolt egy helytelen hivatkozás a szociális hozzájárulási adó beépítésével kapcsolatban. Ez nem befolyásolta a sztrájkkövetelés konkrétságát és azt nem tette jogszerűtlenné.

[53] A még elégséges szolgáltatásokat illetően az elsőfokú bíróság helyesen értékelte a felek nyilatkozatait és a KSz.-ben rögzített szempontokat is, mert a megállapodásban a felek szakmai szempontok alapján rendelkeztek. A kérelmező álláspontja szerint helyes jelentőséget tulajdonított az elsőfokú bíróság annak is, hogy a 2019. évi figyelmeztető sztrájk során jelentősen magasabb forgalmi adatok mellett, mindkét fél elfogadta a KSz.-ben rögzített feltételeket. Ugyanakkor ezzel kapcsolatban alaptalan hivatkozást tartalmazott a fellebbezés, mivel az adott figyelmeztető sztrájkot a Fővárosi Törvényszék mint másodfokú bíróság a 8.Mpkf.690.061/2019/3. szám alatti végzésében jogszerűnek találta az elégséges szolgáltatásokra kiterjedően.

[54] A fellebbezés alapján nem lehetett megállapítani, hogy miért találta tévesnek a kérelmezett a meg nem tartott figyelmeztető sztrájkra vonatkozó egyeztetések során elhangzottakat, mivel ott a felek a mindenkor forgalom számítására vonatkozó adatokból indultak ki. A maximális szektorszámot és a telítettségi értéket kizárólag a munkáltató jogosult meghatározni előzetes munkavállalói létszám alapján. A tényleges szektorszám, ami hozzávetőlegesen a maximális szektorszám fele, mindig ezen belül kerül meghatározásra a szakmai szabályok alapján. A szektorszámításra vonatkozóan az elsőfokú bíróság határozatának [90] bekezdése részletes megállapításokat tartalmazott a felek nyilatkozatai, és a bizonyítékok értékelésével.

[55] A kérelmezett fellebbezésében tévesen hivatkozott a kérelmező jogi képviselőjének, dr. Szilágyi Gergőnek az egyeztetések során tett nyilatkozatára. Annak teljes tartalma alapján az állapítható meg, hogy kizárólag a figyelmeztető sztrájk alatt biztosítandó elégséges szolgáltatásra vonatkozó megállapodás érdekében lett volna hajlandó engedni a kérelmező az eredeti álláspontjából, mivel akkor nem volt már elegendő idő bírósági eljárás

kezdeményezésére. A megállapodásra törekedve vállalta volna akár többlétszolgáltatások elfogadásával is az elégséges szolgáltatások kérdésében az eltérést. Ugyanakkor ezzel kapcsolatos érvelése sem volt a kérelmezettnek az elsőfokú eljárásban, tehát ezt szintén nem lehetett figyelembe venni a fellebbezés alapján a Pp. 373. § (2) bekezdéséből következően.

A másodfokú bíróság döntése és annak jogi indokai

[56] A kérelmezett fellebbezése nem alapos.

[57] Az elsőfokú bíróság a felek nyilatkozatain és az okirati bizonyítékokon alapuló helyesen megállapított tényállás alapján, az irányadó jogszabályok és az ezen alapuló bírósági gyakorlat helyes alkalmazásával megfelelő jogi következtetéseket levonva, érdemben helytálló döntést hozott.

[58] Az ítéltábla az elsőfokú bíróság végzését a Polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) 370. § (1) bekezdése alapján a fellebbezés és az arra előterjesztett észrevétel korlátai között bírálta felül.

[59] Az ítéltábla a kérelmezett fellebbezésében előadottakat kizárólag annyiban értékelhette érdemben, amennyiben az előadottak nem sértették a Pp. 373. § (1)-(3) bekezdéseiben foglaltakat. Mindezekre tekintettel nem lehetett érdemben vizsgálni a szakértő kirendelésével és a kérelmezett felelősségbiztosításának esetleges következményeivel kapcsolatosan előadottakat, mivel ezzel összefüggő érdemi, jogi érvelést is tartalmazó hivatkozást az elsőfokú eljárás során a kérelmezett nem terjesztett elő. Megjegyzendő, az a körülmény, hogy a kérelmezett biztosítása sztrájk esetére milyen rendelkezéseket tartalmaz, a Sztrájkvtv. erre irányuló rendelkezése hiányában nem befolyásolja a sztrájk jogszerűségét.

[60] Annak ellenére, hogy a szakértő kirendelését a kérelmezett az elsőfokú eljárás során nem kérte, az ítéltábla szükségesnek tartja kiemelni a következőket. A fentebb hivatkozott KMK vélemény – amelyre az elsőfokú bíróság helyesen hivatkozott és azt megfelelően alkalmazta is - a Sztrájkvtv. rendelkezéseinek részletes és eljárásjogi kérdésekre is kiterjedő értelmezését tartalmazza a sztrájk és a még elégséges szolgáltatás jogszerűségével kapcsolatos nemperes eljárásra vonatkozóan. Ebben a Kúria a jogszabály által megadott szigorú eljárási határidő figyelembevételével határozta meg a bizonyítás lehetséges módját, terjedelmét és rögzítette, hogy annak időigényessége miatt ezekben az eljárásokban szakértői, vagy tanú bizonyítás lefolytatására nincs lehetőség. Éppen erre tekintettel hangsúlyozza a KMK vélemény a felek fokozott felelősségét arra vonatkozóan, hogy megalapozott és szakmai érvekkel alátámasztott nyilatkozatot kell előterjeszteniük annak érdekében, hogy a bíróság körültekintő döntést hozhasson a szakmai kérdésekre is kiterjedően. Az ítéltábla álláspontja szerint ez a fokozott felelősség a felek részéről arra is kiterjed, hogy nyilatkozataikat még az elsőfokú eljárásban tegyék meg teljeskörűen. Amennyiben pedig

szakkérdésekben nem tudnak megegyezni, még az egyeztető tárgyalások során vegyenek igénybe szakértőt, mert annak megállapításai nyilvánvalóan segíthetik az igen rövid határidővel lefolytatandó bírósági eljárás eredményességét is.

[61] Az Európai Unió Működéséről szóló Szerződéssel összeegyeztethető legitim célokat illetően a kérelmezett alapvetően az állampolgárok szabad mozgásával és a szolgáltatások szabad áramlásával kapcsolatban állította azok elsődlegességét a sztrájk jogának gyakorlásához képest. Ezt az álláspontját részletesen nem fejtette ki és nem adta elő, hogy a kérelmező által javasolt elégséges szolgáltatás, mennyiben korlátozza törvényi rendeltetéséhez képest indokolatlanul a a polgárok vagy akár az áruk szabad mozgását. A sztrájk ugyanis szükségképpen akadályozza, nehezíti egy közlekedési iparágban tevékenykedő munkáltató esetében az azt igénybe vevők utazási, helyváltoztatási lehetőségeit. Ebben a kérdésben az elsőfokú bíróság alapos és részletes jogi érvelést fejtett ki a határozata [80] bekezdésében, amellyel a másodfokú bíróság teljes mértékben egyetértett. Az elsőfokú bíróság a munkáltatói alapszabadságra nem a kérelmezett érvelése részeként, hanem azért hivatkozott, mert a kérdéses határozatok ezt a kérdést érintették. Konkrét kérelmezetti hivatkozás hiányában azonban ennél részletesebb értékelés nem volt indokolt a fellebbezési eljárásban sem.

[62] Az ítéltábla alaptalannak találta a hangfelvétel bizonyítékként történő értékelése mellőzésével kapcsolatos fellebbezési érvelést, mert a kérelmezett a fellebbezésében sem adta elő azokat az indokokat, amelyek álláspontja szerint szükségessé teszik a hangfelvételek bizonyítékként történő felhasználását. A kérelmezett nem tett előadást a gépelt szöveg és a hangfelvételek tartalma közötti konkrét ellentmondásra és ennek az ügy érdemi elbírálásával kapcsolatos jelentőségére. Ennek hiányában az elsőfokú bíróság megalapozottan mellőzte a bizonyítási indítványt.

[63] A 2021. július 1-jei kérelmezői nyilatkozattal kapcsolatos észrevétel lehetőségének az elmaradása sem minősült az ügy érdemét befolyásoló eljárási szabálysértésnek. Az elsőfokú bíróság különösen gondosan, a felek részletes nyilatkozatainak a beszerzését és hiánypótlást követően meghallgatást is biztosított egyes vitatott álláspontok tisztázása érdekében. Nem volt indokolt a rövid eljárási határidőre figyelemmel további nyilatkozatok beszerzése, figyelemmel arra is, hogy a kérelmezett a fellebbezésében sem közölte, hogy mik azok a tartalmi észrevételek, amelyeket a kérelmező hivatkozott beadványa kapcsán szükségesnek talál kiemelni. Mindezek alapján a másodfokú bíróság az elsőfokú határozat hatályon kívül helyezésére – a fellebbezés alapján – nem látott lehetőséget.

[64] A kérelmezett fellebbezésében az elsőfokú határozat megváltoztatását is kérte. Kiemelendő, hogy az elsőfokú bíróság a sztrájk jogszerűsége és a még elégséges szolgáltatások mértéke körében rendkívül alaposan, az alkalmazandó jogszabályon és a releváns bírósági gyakorlaton alapuló döntést hozott és indokaival az ítéltábla teljeskörűen egyetértett. A fellebbezésre tekintettel az alábbiakat találta szükségesnek kiemelni.

[65] Az ítéltábla alaptalannak találta a kérelmezett azon fellebbezési érvelését, hogy egyes sztrájkkövetelések jogellenessége a sztrájkjoggal való visszaélést valósítja meg a

Sztrájkvtv. 1. § (3) bekezdése és 3. § (1) bekezdése alapján. A kérelmezett értelmezte ugyanis fordítottan, a jogszabály rendelkezéseivel és az ezen alapuló bírósági gyakorlattal szembe helyezkedve a sztrájk jogszerűségének kérdését. A jogalkotó a Sztrájkvtv.-ben konkrét módon meghatározta, hogy a sztrájk, mely esetekben minősül jogellenesnek, amiből az következik, hogy e feltételek hiányában a sztrájk jogszerű. Nem vezethető le a jogszabályból, hogy a sztrájkkövetelések egy része, vagy akár többsége jogellenessége kihat az egész sztrájk jogszerűségére. Ez az értelmezés ugyanis ellehetetlenítené a jogszerű célokért folytatott sztrájkot is, ami a Sztrájkvtv. 1.§ (1) bekezdésére figyelemmel nyilvánvalóan nem volt jogalkotói cél. A munkavállalók akár egyetlen jogszerű cél érdekében is gyakorolhatják a sztrájk jogát, hiszen erre vonatkozóan nem található korlátozás a törvényben. A sztrájkjog kereteinek ekként történő meghatározása nem áll ellentétben az Alaptörvény jogállamisággal, sztrájkjog gyakorlásával és jogszabály értelmezéssel kapcsolatos – fellebbezésben hivatkozott - rendelkezéseivel.

[66] Az a tény, hogy a sztrájkjal összefüggő egyeztetésnek több olyan követelés is tárgyát képezi, amelyet utóbb a bíróság jogellenesnek minősít, szintén nem eredményezi a sztrájk jogellenességét. Téves jelentőséget tulajdonított a kérelmezett fellebbezésében a kérelmező jogi képviselője – egyes követelések jogellenességével kapcsolatos – nyilatkozatának. Ebből ugyanis nyilvánvalóan nem a sztrájkjoggal való visszaélés következett, csupán az a tény, hogy a jogi képviselő ismerve a bírósági gyakorlatot arra hivatkozott, akár egyetlen jogszerű követelés is lehetővé teszi a sztrájk jogszerűségének megállapítását. Megjegyzendő, az a tény, hogy egy adott sztrájkkövetelés jogszerű, csupán annyit jelent, hogy a kollektív érdekérvényesítés részeként azzal kapcsolatos igényt fogalmazhat meg a sztrájk kezdeményezője. A követelés alapos volta ebből nem következik. Mindezekre tekintettel helytálló volt az elsőfokú bíróság indokolása mely szerint annak ellenére, hogy egyes sztrájkkövetelések nem voltak jogszerűek, a sztrájk egészét illetően nem állt fenn jogszerűséget kizáró körülmény. Az elsőfokú bíróság értelmezte helyesen a kérelmező által meghirdetett sztrájk jogszerűségével kapcsolatos jogszabályi rendelkezést. Döntését rendkívül széles körben felhívott bírói gyakorlattal támasztotta alá és érdemben is helyesen foglalt állást arról, hogy nem valósított meg sztrájkjoggal való visszaélést a kérelmező eljárása.

[67] Az ítéltábla nem találta szükségesnek a kérelmezett fellebbezése alapján az egyes, általa megjelölt sztrájkkövetelésekkel kapcsolatban további jogellenességet megalapozó indokok vizsgálatát. A kérelmező nem terjesztett elő fellebbezést, tehát tudomásul vette, hogy az 1,2,3,5,10. és 11. pontban meghatározott sztrájkkövetelések, illetve a 4. sztrájkkövetelés részben, az elsőfokú bíróság által megállapított okból jogellenesnek minősül. A másodfokú bíróság – a jogellenesség megállapítására figyelemmel - nem találta indokoltnak, az egyébként jogellenességet megalapozó egyéb indokok vizsgálatát, ezzel kapcsolatos tények megállapítását, ezért mellőzte a fellebbezés ezzel kapcsolatos indokainak értékelését.

[68] Az elsőfokú bíróság határozata értelmében a 4. sztrájkkövetelés szakértői díjakra vonatkozó része, továbbá a 6., 7., 8. és a 9. pontban megjelölt sztrájkkövetelések jogszerűnek minősültek. A kérelmezett fellebbezése érintette ezeket a sztrájkköveteléseket is, azok jogellenességére hivatkozva. A másodfokú bíróság ezért részletesen értékelte a

fellebbezésben foglaltakat azzal, hogy az elsőfokú bíróság e követelések tekintetében is alapos, részletes és helytálló indokokat közölt, melyekkel a másodfokú bíróság egyetértett.

[69] A 4. sztrájkkövetelés szakértői díjra vonatkozó részét illetően a kérelmezett alaptalanul állította a fellebbezésében, hogy az egy pontban megfogalmazott követelés csak egységesen bírálható el, mivel arról együttesen, egy követelésként az oktatási megállapodás alapján tárgyaltak a felek. Az elsőfokú bíróság megfelelő indokát adta annak, mi indokolta az eltérő elbírálást a szakértői díjak és az ugyanazon követelésben megfogalmazott oktatói óradíjak között. Konkrét – szakértői díjakat érintő – megállapodásra a kérelmezett a fellebbezésében sem hivatkozott, ezért nem volt lehetőség e követelés eltérő értékelésére a másodfokú eljárásban.

[70] A 6. sztrájkkövetelés – ami a hallgatók a szakszolgálati engedélye megszerzését követő bérezésére vonatkozott – nem képezhetette egyedi jogvita tárgyát, mert olyan bérkövetelést tartalmazott, amely a hallgatók számára a szerződésük alapján nem jár. A felek megállapodása, illetve erre irányuló szabályozás hiányában, a hallgatókat érintő bérkövetelés érvényesíthető volt a sztrájkkövetelések részeként. Az ezzel kapcsolatos követelés egyébként, amint arra az elsőfokú bíróság helyesen rámutatott, a június 4-i egyeztetés jegyzőkönyve szerint a felek által ismert tartalommal, egyértelműen lett megfogalmazva, mindezekre tekintettel sztrájk során érvényesíthető követelésnek minősült.

[71] A kérelmezett fellebbezése alaptalan volt a 7., 8. és 9. sztrájkkövetelések jogellenessége körében is. Ezzel kapcsolatban is helyesen fejtette ki az elsőfokú bíróság az álláspontját abban a kérdésben, hogy a sztrájkkövetelésben alkalmazott fogalmak (bértábla ugrás, reálértéken tartás, inflációkövetés) a felek által lefolytatott egyeztetések tartalmára is figyelemmel, egyértelmű megfogalmazások voltak. Nem volt olyan nyilatkozat, körülmény a kérelmezett részéről, hogy ne lenne tisztában ezen fogalmakkal. Az összegszerűség, a számítások kérdése nem az egyértelműségét érintő kérdés. Azokat az sem befolyásolta, hogy a kérelmező adott esetben helytelen tartalommal hivatkozott a szociális hozzájárulási adó beépítésével kapcsolatos eseményekre. A kérelmezett állítása szerint a szociális hozzájárulási adócsökkentés beépítése egy munkavállaló esetében sem történt meg, ez azonban nem befolyásolta a követelés világos és érthető, konkrétan megfogalmazott voltát.

[72] A még elégséges szolgáltatás körében sem találta alaposnak a fellebbezést az ítéltábla, az alapján nem látott lehetőséget az elsőfokú végzés megváltoztatására. A kérelmezett alaptalanul hivatkozott arra, hogy az elsőfokú bíróság helytelen következtetéseket vont le és téves jelentőséget tulajdonított a felek KSz.-ben rögzített megállapodásának, mivel az 2013-ban, a jelen eljárásban érintett sztrájk időpontjához képest évekkel korábban jött létre, azt az eltérő körülményekre, feltételekre tekintettel nem lehetett irányadónak, kiindulási alapnak tekinteni jelen jogvitában.

[73] Az ítéltábla nem találta a Sztrájkvt. 4. § (3) bekezdésével ellentétesnek az elsőfokú bíróság eljárását és értékelését a rendelkezésre álló bizonyítékokból levont következtetéseket illetően. Az elsőfokú bíróság helyesen rögzítette azt, hogy a feleknek lehetőségük volt a KSz. rendelkezéseitől eltérni, ugyanakkor nem lehetett figyelmen kívül hagyni a korábban megkötött megállapodásukat, hiszen azt nyilvánvalóan szakmai alapon, a légiforgalom biztonságát érintő érvek ütköztetését követően hozták létre és hosszabb időre irányadónak tekintették. Ez következett abból a tényből is, hogy a hivatkozott rendelkezés jelenleg is hatályos és a még elégséges szolgáltatásra vonatkozó rendelkezésekhez sem időbeli, sem egyéb korlátozás nem kapcsolódik. Az elsőfokú bíróság megalapozottan helyezkedett arra az álláspontra, hogy a felek KSz.-be foglalt egyező nyilatkozatát nem lehetett figyelmen kívül hagyni egy akár évekkel későbbi sztrájk során sem.

[74] Ezzel kapcsolatban utal a másodfokú bíróság arra, hogy a kérelmezett fellebbezése a még elégséges szolgáltatások 1. pontjában meghatározottakat nem érintette, ebben a tárgyban nem volt vita a felek között. A kérelmezett a fellebbezésében alaptalanul hivatkozott a 2019. április 17-i figyelmeztető sztrájjal kapcsolatos bírósági eljárásra, mivel a Fővárosi Törvényszék a 8.Mpkf.690.061/2019/3. számú végzésében az elsőfokú bíróság végzését megváltoztatva jogszerűnek találta a figyelmeztető sztrájkot az elégséges szolgáltatásokra vonatkozóan. A bíróság a 2019. évi figyelmeztető sztrájk kapcsán is figyelembe vette a KSz. elégséges szolgáltatással kapcsolatos rendelkezéseit, a felek akkori nyilatkozatait is értékelve.

[75] A kérelmezett fellebbezésében alaptalanul hivatkozott arra, hogy az elsőfokú bíróság határozata [91] bekezdésében tett téves megállapítása következtében, az occupancy értékek sztrájk idejére történő „önkéntes” megváltoztatása büntetőjogi kategóriába tartozó magatartást eredményez. A kérelmezett sem vitatta, hogy az occupancy értékek megváltoztatására lehetőség van és ez nem a sztrájkot folytató munkavállalók, hanem a munkáltató döntési kompetenciájába tartozik. Az elsőfokú bíróság határozatából nem az következik, hogy az occupancy értékeket sztrájk idejére önkényesen és a tényleges szükségleteket, illetőleg a biztonságos repülés követelményét megszegő módon kellene megváltoztatni, hiszen a repülésbiztonság kérdésére a felek is kitértek az elsőfokú bíróság által figyelembe vett KSz. megállapodásban is.

[76] Az elsőfokú bíróság nem előzmény nélkül és nem iratellenesen hivatkozott arra, hogy a kérelmezett saját maga adta elő, az általa kért szolgáltatás nagyjából a teljes forgalom kiszolgálására volt alkalmas, mivel a kérelmező az eljárást megindító beadványa 10. oldalán erre egyértelmű nyilatkozatot tett a felek egyeztetési tárgyalásaira utalva. A teljes forgalom mértékére enged következtetni az is, hogy a kérelmezett fellebbezésében az ACC távolkörzeti irányítók feladatai (2. pont) kapcsán azzal (is) kérte megváltoztatni az elsőfokú bíróság végzését, hogy mindez az 1. és 3. ponttal érintett légijárműveken felül értendő, az új szektor nyitásának lehetőségét pedig kérte tovább bővíteni abban az esetben is, ha a működő szektorok száma meghaladja a 2. pontban meghatározott mennyiséget.

[77] A kérelmezett fellebbezéséből az következett, hogy minden egyes, az eredeti iránytól eltérő repülés kárt eredményezhet, nehézségeket okozhat és végső esetben az utasokat is kár éri. Amint arra az elsőfokú bíróság is hivatkozott, a sztrájk magában hordozza a károkozás lehetőségét, a kár bekövetkezését, ezért az a körülmény, hogy az egyes repülőjáratok késnek, vagy az eredeti úticéljuktól eltérésre kényszerülnek és az utasokat vagy a kérelmezettet kár éri, nem lehet alapos indoka a még elégséges szolgáltatások bővítésének, amennyiben ez már felveti a sztrájk ellehetetlenítését. Tévesen hivatkozott a kérelmezett a kérelmező jogi képviselőjének, dr. Szilágyi Gergőnek a hozzászólására az egyeztetések kapcsán, mivel az kizárólag a figyelmeztető sztrájkhoz kapcsolódó kompromisszumra vonatkozott.

[78] Az ítéltábla hangsúlyozza, hogy az elsőfokú bíróság végzésében meghatározott még elégséges szolgáltatás a KSz. rendelkezésein alapult és ahhoz képest többletet tartalmazott a KFOR kiszolgálását és az ACC munkahelyeket illetően is. A bíróság – a felek egyező nyilatkozatának megfelelően - a repülésbiztonság fenntartása érdekében előírta az ATS Kézikönyv folyamatos alkalmazásának kötelezettségét és az is nyilvánvaló a határozatból, hogy az 1. pontban meghatározott speciális rendeltetésű légi járművek kiszolgálása a 2. és 3. pontban biztosított szolgáltatáson felül értendő.

[79] Az eljárás időtartamának rövideje a felek szakmai érvekkel alátámasztott nyilatkozatai alapján teszi lehetővé a döntést a még elégséges szolgáltatások mértékét illetően is. Az elsőfokú bíróság ezzel összefüggésben helytállóan rögzítette határozata indokolásában, hogy a kérelmezett azon túlmenően, hogy tágabb körben kérte meghatározni a még elégséges szolgáltatások mértékét repülésbiztonsági kérdésekre hivatkozva, ezzel kapcsolatos konkrét érvelést az elsőfokú eljárás során nem fejtett ki. A világjárvány okozta következmények, a légiforgalom visszaesése és annak 2021. nyarán történő éledése nem alapos indok a még elégséges szolgáltatás kereteinek megállapítása körében, mint ahogy a kérelmezettet esetlegesen érő kár bekövetkezése sem. Fellebbezése kiegészítésében éppen a kérelmezett hívta fel a figyelmet arra, hogy a légiforgalom szervezésében a jelen sztrájjal érintett légiforgalmi irányítók nem vesznek részt, ők munkáltatói utasítások révén csupán kezelik a forgalmat. Ebből következően a forgalom biztonságos megszervezése a nyújtandó szolgáltatások keretei között a kérelmezett feladata. Az elsőfokú bíróság nem sértette a Sztrájkvtv. rendelkezéseit, amikor az elégséges szolgáltatás körében a KSz. rendelkezéseit figyelembe véve a kérelmező ajánlatát találta meggyőzőnek és az alapján határozta meg a nyújtandó szolgáltatások kereteit.

[80] Mindezekre tekintettel a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság végzését a bírósági polgári nemperes eljárásokban alkalmazandó szabályokról, valamint egyes bírósági nemperes eljárásokról szóló 2017. évi CXVIII. törvény (a továbbiakban: Pnptv.) 1. § (1) bekezdése alapján alkalmazandó, a Pp. 389. §-a, illetve a Pp. 383. § (2) bekezdése alapján – helyes indokaira figyelemmel – helybenhagyta.

Záró rendelkezések

[81] A pernyertes kérelmező a másodfokú eljárás során perköltségigényt nem terjesztett elő, ezért e tárgyban a másodfokú bíróság mellőzte a határozathozatalt a Pp. 81-82. §-ai alapján.

[82] A fellebbezési eljárás illetékének összegére és viselésére vonatkozó rendelkezés az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (Itv.) 39. § (3) bekezdés c) pontján és 47. § (1) bekezdésén alapult, mely során a másodfokú bíróság az illeték számításának alapjaként 300.000 forintot vett figyelembe. A kérelmezett fellebbezése előterjesztésekor lerótta a fellebbezési illetéket, ezért annak megfizetéséről külön nem kellett rendelkezni.

[83] A másodfokú bíróság a fellebbezést a Pp. 390. § (1) bekezdése alapján tárgyaláson kívül bírálta el.

Budapest, 2021. július 20.

dr. Orosz Andrea s.k.
a tanács elnöke

dr. Laczó Adrienn Lilla s.k.
előadó bíró

dr. Szalai Beatrix s.k.
bíró